Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
přednesené dne 17. března 2016 [1]

Věc C-63/15

Mehrdad Ghezelbash
proti
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Rechtbank Den Haag, s místem jednání 's-Hertogenbosch (Nizozemsko)]

„Azyl — Posouzení žádosti o mezinárodní ochranu — Kritéria pro určení příslušného členského státu — Výklad čl. 27 odst. 1 nařízení (EU) č. 604/2013 — Právo na odvolání nebo přezkum"

Úvod

1. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou v projednávané věci předložil Rechtbank Den Haag (Okresní soud, Haag), s místem jednání ve městě 's-Hertogenbosch (Nizozemsko) (dále jen „předkládající soud"), souvisí s věcí Karim, C-155/15. V obou těchto věcech napadá žadatel o azyl rozhodnutí příslušných orgánů členského státu, v němž se nachází, o svém přemístění do jiného státu, který vyhověl žádosti prvně jmenovaného státu o převzetí příslušnosti k posouzení žádosti o azyl. V obou věcech vzniká stejná důležitá otázka. Je nařízení č. 604/2013 (dále jen „nařízení Dublin III") [2], stejně jako nařízení, které mu předcházelo, tedy nařízení č. 343/2003 (dále jen „nařízení Dublin II") [3], čistě mezistátním postupem, který jednotlivým žadatelům o azyl neumožňuje napadnout výše zmíněné rozhodnutí? Nebo může taková osoba nyní podat odvolání či žádost o přezkum podle čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III a napadnout rozhodnutí o přemístění z důvodu nesprávného použití kritérií pro určení příslušného členského státu stanovených v kapitole III?

2. Jelikož se liší skutkové okolnosti žádostí obou žadatelů, nejsou stejné ani konkrétní otázky vznikající v obou věcech. Ve stejný den proto přednesu dvě různá stanoviska.

1 — Původní jazyk: angličtina.

2 — Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění) (Úř. věst. L 180, s. 31).

3 — Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. L 50, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 109)

3. Součástí Společného evropského azylového systému (Common European Asylum System; dále jen „CEAS“) jsou různé akty, včetně předpisů, jejichž účelem je urychleně určit členský stát příslušný k posouzení žádostí o azyl. Tyto akty jsou společně označovány jako „dublinský systém“ [4]. Má-li státní příslušník třetí země vztah k více než jednomu členskému státu (například protože podá žádost o azyl v jiném členském státě, než ve kterém vstoupil do Evropské unie), je nutné určit, který stát bude příslušný k posouzení jeho žádosti o azyl. Kritéria pro určení příslušného členského státu jsou stanovena nařízením Dublin III v rámci přísné hierarchie (dále jen „kritéria kapitoly III“). Má-li členský stát, ve kterém je podána žádost o azyl, na základě uvedených kritérií za to, že k rozhodnutí o žádosti je příslušný jiný členský stát, může prvně jmenovaný stát tento druhý stát požádat, aby přijal žadatele zpět (nebo jej převzal). Jakmile je tato otázka rozhodnuta, řídí se posouzení žádosti o azyl pravidly stanovenými v příslušném aktu CEAS [5].

4. V rozsudku Abdullahi [6] Soudní dvůr v rámci posouzení čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin II rozhodl, že v případech, kdy členský stát vyhoví žádosti o převzetí žadatele o azyl, lze rozhodnutí o přemístění napadnout opravným prostředkem nebo žádostí o přezkum jen na základě určitých vymezených důvodů. Žadatel tak může zpochybnit takové rozhodnutí pouze s poukazem na existenci systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijímání žadatelů o azyl v tomto členském státě, které představují závažné a prokazatelné důvody pro domněnku, že tento žadatel bude vystaven skutečnému riziku nelidského nebo ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie [7].

5. Předkládající soud se táže, zda je rozsudek Abdullahi použitelný i v kontextu nařízení Dublin III, a zda tedy takové osobě, jako je M. Ghezelbash, nepřísluší napadnout použití kritérií kapitoly III odvoláním či žádostí o přezkum podle čl. 27 odst. 1 uvedeného nařízení.

Právní rámec

Listina

6. Článek 18 zaručuje právo na azyl při dodržování Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 [8] a v souladu se Smlouvami.

7. Článek 47 odst. 1 stanoví, že každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má právo na účinné prostředky nápravy před soudem [9].

4 — Relevantními akty jsou nyní: i) nařízení Dublin III, kterým bylo nahrazeno nařízení Dublin II; ii) nařízení Komise (ES) č. 1560/2003 ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. L 222, s. 3; Zvl. vyd. 19/06, s. 2000) – uvedené nařízení bylo částečně zrušeno nařízením Dublin III a podstatným způsobem změněno prováděcím nařízením Komise (EU) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 1560/2003 (Úř. věst. L 39, s. 1) („dále jen „prováděcí nařízení“); a iii) „nařízení Eurodac“) [nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013]. Nezbytné podrobnosti uvedeného nařízení uvádím v relevantních částech svého stanoviska ve věci Karim.

5 — Mezi tyto akty patří směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění) (Úř. věst. L 180, s. 60) (dále jen „směrnice o azylovém řízení“) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění) (Úř. věst. L 337, s. 9) (dále jen „kvalifikační směrnice“). Tato směrnice zrušila a nahradila směrnici Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. 2004, L 304, s. 12) (dále jen „směrnice 2004/83“) od dne 21. prosince 2013.

6 — Rozsudek Abdullahi, C-394/12, EU:C:2013:813, body 60 a 62.

7 — Úř. věst. 2010, C 83, s. 389 (dále jen „Listina“).

8 — Úmluva byla podepsána v Ženevě dne 28. července 1951 a vstoupila v platnost dne 22. dubna 1954 (United Nations Treaty Series, Vol. 189, s. 150, č. 2545, 1954) ve znění Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků ze dne 31. ledna 1967, který vstoupil v platnost dne 4. října 1967 (dále jen „Ženevská úmluva“).

9 — Práva odpovídající těm, která jsou obsažena v článku 47 Listiny, jsou stanovena také v článcích 6 a 13 Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen „EÚLP“).

8. Článek 52 odst. 3 stanoví, že pokud Listina „obsahuje práva odpovídající právům zaručeným [EÚLP], jsou smysl a rozsah těchto práv stejné jako ty, které jim přikládá uvedená úmluva. Toto ustanovení nebrání tomu, aby právo Unie poskytovalo širší ochranu."

Dublinský systém – přehled

9. Dne 15. června 1990 podepsalo tehdejších 12 členských států Evropských společenství Dublinskou úmluvu [10]. Na základě čl. 63 odst. 1 písm. a) ES, který vyžadoval nahrazení Dublinské úmluvy aktem Společenství, bylo následně přijato nařízení Dublin II [11]. Kritéria pro určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o azyl byla součástí kapitoly III (články 5 až 14) uvedeného nařízení. Článek 19 odst. 2 stanovil: „Rozhodnutí podle odstavce 1 musí obsahovat odůvodnění. Obsahuje podrobnosti o lhůtě pro provedení přemístění a v případě potřeby informace o místě a dni, kde a kdy by se měl žadatel ohlásit, jestliže cestuje do příslušného členského státu sám. Proti tomuto rozhodnutí je možné podat opravný prostředek nebo je možné provést jeho přezkum. Opravný prostředek nebo přezkum týkající se tohoto rozhodnutí nemá odkladný účinek na provedení přemístění, pokud tak nerozhodnou soudy nebo příslušné orgány v jednotlivém případě, umožňují-li to vnitrostátní právní předpisy."

Nařízení Dublin

10. Nařízení Dublin II prošlo několika podstatnými úpravami a v zájmu větší přehlednosti bylo následně přepracováno do nařízení Dublin III. V preambuli posledně jmenovaného nařízení jsou uvedeny následující cíle:

— stanovení jasné a proveditelné metody určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl [12];

— tato metoda by měla být založena na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby; mělo by být zejména možné urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu [13];

— s ohledem na právní nástroje první fáze CEAS je třeba s výhradou nezbytných zlepšení provedených na základě zkušeností, pokud jde o účinnost dublinského systému a v jeho rámci i o ochranu poskytovanou žadatelům o mezinárodní ochranu, provést zevrubný přezkum fungování dublinského systému na základě faktů týkajících se jeho právních, ekonomických a sociálních dopadů, včetně dopadů na základní práva [14];

— je třeba zaručit účinnou ochranu práv dotčených osob stanovením právní záruky a práva na účinný opravný prostředek, pokud jde o rozhodnutí o přemístění dotyčné osoby do příslušného členského státu; takové záruky by měly být stanoveny zejména v souladu zejména s článkem 47 Listiny; pro

10 — Úmluva o určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států Evropských společenství (dále jen „Dublinská úmluva"; Úř. věst. 1997, C 254, s. 1) vstoupila v platnost dne 1. září 1997. Před uvedeným datem byla ustanovení upravující určení členského státu příslušného k posuzování žádostí o azyl součástí kapitoly VII Úmluvy k provedení Schengenské dohody (Úř. věst. 2000, L 239, s. 19), a to v souladu s protokolem podepsaným dne 26. dubna 1994.

11 — Nařízení Dublin II bylo v Dánsku použitelné od roku 2006 na základě Dohody mezi Evropským společenstvím a Dánským královstvím o kritériích a mechanismech pro určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v Dánsku nebo jiném členském státě Evropské unie a o systému „Eurodac" pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování Dublinské úmluvy (Úř. věst. 2006, L 66, s. 38). Pro nařízení Dublin III žádná obdobná dohoda neexistuje a Dánsko není uvedeným nařízením vázáno. V souladu s článkem 3 a čl. 4a odst. 1 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, oznámily tyto členské státy, že se chtějí účastnit přijímání a používání nařízení Dublin III.

12 — Bod 4 odůvodnění.

13 — Bod 5 odůvodnění.

14 — Bod 9 odůvodnění.

zajištění souladu s mezinárodní právem by měl účinný opravný prostředek proti takovému rozhodnutí zahrnovat jak přezkum toho, jak je uplatňováno toto nařízení, tak přezkum po právní i skutkové stránce v členském státě, do kterého je žadatel přemisťován [15].

11. Preambule obsahuje rovněž následující pasáže týkající se zacházení s osobami spadajícími do oblasti působnosti nařízení Dublin III: „[...] členské státy [jsou] vázány svými povinnostmi podle nástrojů mezinárodního práva, včetně příslušné judikatury Evropského soudu pro lidská práva“ [16] a „nařízení dodržuje základní práva a ctí zásady, které jsou uznány zejména v [Listině]. Tímto nařízením by zejména mělo být zajištěno plné dodržování práva na azyl, jak je zaručeno v článku 18 Listiny, a práv uznaných v článcích 1, 4, 7, 24 a 47 Listiny [...]“ [17].

12. Článek 2 obsahuje následující definice:

„a) ‚státním příslušníkem třetí země‘ [se rozumí] kterákoli osoba, která není občanem Unie ve smyslu čl. 20 odst. 1 Smlouvy o fungování EU a která není státním příslušníkem státu, na nějž se vztahuje toto nařízení na základě dohody s Evropskou unií;

b) ‚žádostí o mezinárodní ochranu‘ [se rozumí] žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. h) [kvalifikační směrnice];

c) ‚žadatelem‘ [se rozumí] státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, kteří učinili žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto;

d) ‚posouzením žádosti o mezinárodní ochranu‘ [se rozumí] posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, nebo rozhodnutí či soudní rozhodnutí o takové žádosti, provedené nebo vydané příslušnými orgány v souladu se [směrnicí o azylovém řízení] a [s kvalifikační směrnicí], s výjimkou řízení o určení členského státu příslušného podle tohoto nařízení;

[...]

m) ‚vízem‘ [se rozumí] povolení nebo rozhodnutí členského státu požadované pro tranzit nebo vstup za účelem zamýšleného pobytu v daném členském státě nebo ve více členských státech [...]“

13. Článek 3 stanoví:

„1. Členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III.

2. Pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.

Není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 [Listiny], členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

15 — Bod 19 odůvodnění.

16 — Bod 32 odůvodnění.

17 — Bod 39 odůvodnění.

Pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.

[...]“

14. Článek 4 má název „Právo na informace“. Podle čl. 4 odst. 1 písm. d) jsou členské státy povinny informovat žadatele o jejich právu odvolat se proti rozhodnutí o přemístění a případně požádat o pozastavení daného rozhodnutí.

15. Článek 5 odst. 1 stanoví právo na osobní pohovor, který usnadní určení příslušného státu, a ukládá příslušným orgánům takový osobní pohovor s žadatelem uskutečnit. Od pohovoru lze upustit, mimo jiné pokud „žadatel po obdržení informací uvedených v článku 4 již poskytl informace důležité k určení příslušného členského státu jiným způsobem. Členský stát, který upustí od pohovoru, poskytne žadateli možnost předložit veškeré další informace důležité pro určení příslušného členského státu předtím, než rozhodne o přemístění žadatele do příslušného členského státu podle čl. 26 odst. 1“ [18]. Osobní pohovor se musí uskutečnit včas a v každém případě před přijetím rozhodnutí o přemístění žadatele do příslušného členského státu [19].

16. Kapitola III má název „Kritéria pro určení příslušného členského státu“. Hierarchie kritérií je stanovena v článku 7, který zní takto:

„1. Kritéria pro určení příslušného členského státu se uplatňují v pořadí, v jakém jsou uvedena v této kapitole.

2. Členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v této kapitole, se určuje na základě stavu v době, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu v některém členském státě.

3. S ohledem na uplatňování kritérií uvedených v článcích 8 a 10 a 16 zohlední členské státy jakékoli dostupné důkazy o přítomnosti rodinných příslušníků, příbuzných nebo jiných členů rodiny žadatele na území některého členského státu pod podmínkou, že takový důkaz je předložen předtím, než jiný členský stát přijme žádost o převzetí dotčené osoby podle článku 22 nebo o [její] přijetí zpět podle článku 25, a že o dřívějších žádostech žadatele o mezinárodní ochranu ještě nebylo vydáno první rozhodnutí ve věci samé.“

17. Na vrcholu hierarchie kritérií jsou rodinné důvody. Pokud je žadatelem nezletilá osoba bez doprovodu, je příslušným členským státem ten členský stát, ve kterém se oprávněně nachází její rodinný příslušník nebo sourozenec [20]. U dospělých žadatelů je příslušným členským státem ten členský stát, ve kterém se oprávněně nacházejí rodinní příslušníci [21]. Neuplatní-li se žádné z obou uvedených kritérií, je příslušným první stát, kde žadatel vstoupil do Evropské unie.

18. V článku 12 jsou relevantní následující ustanovení:

„1. Pokud je žadatel držitelem platného povolení k pobytu, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto povolení vydal.

18 — Článek 5 odst. 2 písm. b).

19 — Článek 5 odst. 3.

20 — Článek 8 odst. 1. Rozhodnutí musí být učiněna v nejlepším zájmu dítěte (viz dále čl. 6 odst. 1).

21 — Články 9, 10 a 11. Viz dále článek 16, který se týká prostoru členských států pro uvážení, zda přijmou příslušnost, pokud jde o žadatele o azyl, kteří jsou závislí na jiných rodinných příslušnících.

2. Pokud je žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil, ledaže bylo vízum uděleno jménem jiného členského státu v rámci ujednání o zastupování podle článku 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech [22]. V tom případě je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný zastupovaný členský stát.

[...]

4. Pokud je žadatel držitelem pouze jednoho nebo více povolení k pobytu, jejichž platnost skončila před méně než dvěma roky, nebo jednoho či více víz, jejichž platnost skončila před méně než šesti měsíci a na základě nichž mohl vstoupit na území členského státu, použijí se odstavce 1, 2 a 3, dokud žadatel neopustil území členských států.

Pokud je žadatel držitelem jednoho nebo více povolení k pobytu, jejichž platnost skončila před více než dvěma roky, nebo jednoho či více víz, jejichž platnost skončila před více než šesti měsíci a na základě nichž mohl vstoupit na území členského státu, a pokud žadatel neopustil území členských států, je příslušný členský stát, ve kterém byla podána žádost o mezinárodní ochranu.

5. Okolnost, že povolení k pobytu nebo vízum byly vydány na základě nepravdivé nebo neoprávněně užívané totožnosti nebo po předložení pozměněných, padělaných či neplatných dokladů, nebrání tomu, aby jako příslušný byl určen členský stát, který je vydal. Avšak členský stát, který vydal povolení k pobytu nebo udělil vízum, není příslušný, pokud může prokázat, že podvod byl spáchán po vydání povolení k pobytu či udělení víza.“

19. Podle čl. 17 odst. 1 a odchylně od čl. 3 odst. 1 „se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný“ [23].

20. Článek 18 stanoví povinnosti příslušného členského státu. Mezi tyto povinnosti patří povinnost přijmout žadatele zpět v případě, že: i) se jeho žádost posuzuje a učinil žádost v jiném členském státě nebo se žadatel nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu [24]; ii) žadatel vzal svou žádost, která je posuzována, zpět a učinil žádost v jiném členském státě [25]; nebo iii) žádost žadatele byla zamítnuta a žadatel učinil žádost v jiném členském státě nebo se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu [26]. V takových případech musí příslušný členský stát posoudit nebo dokončit posouzení dotyčné žádosti o mezinárodní ochranu [27].

21. Řízení o přijetí žadatele o azyl zpět se řídí ustanoveními kapitoly VI. Řízení o určení příslušného členského státu musí začít co možná nejdříve [28]. Pokud se členský stát, ve kterém byla podána žádost o mezinárodní ochranu, domnívá, že k posouzení žádosti je příslušný jiný členský stát, může v co nejkratší době a v každém případě do tří měsíců ode dne, kdy byla žádost podána, požádat druhý

22 — (Úř. věst. L 243, 15.9.2009, s. 1)

23 — Rozhodne-li se členský stát posoudit žádost podle čl. 17 odst. 1, stává se příslušným členským státem. Uvedené ustanovení se zkráceně označuje jako „ustanovení o svrchovanosti“.

24 — Článek 18 odst. 1 písm. b).

25 — Článek 18 odst. 1 písm. c).

26 — Článek 18 odst. 1 písm. d). Článek 18 odst. 1 písm. b) až d) je třeba vykládat ve spojení s články 23, 24, 25 a 29.

27 — Článek 18 odst. 2.

28 — Článek 20 odst. 1.

členský stát, aby žadatele převzal[29]. Dožádaný členský stát provede nezbytné kontroly a rozhodne do dvou měsíců ode dne obdržení žádosti[30]. V řízení o určení příslušného členského státu se používají přímé a nepřímé důkazy[31]. Relevantní přímé a nepřímé důkazy jsou uvedeny v prováděcím nařízení[32].

22. Článek 26 stanoví:

„1. Pokud dožádaný členský stát vyhoví žádosti o převzetí nebo přijetí žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) zpět, oznámí dožadující členský stát dotyčné osobě rozhodnutí přemístit ji do příslušného členského státu a případně i rozhodnutí neposuzovat její žádost o mezinárodní ochranu. Pokud dotčenou osobu zastupuje právní poradce nebo jiný poradce, může se členský stát rozhodnout, že místo dotčené osobě oznámí toto rozhodnutí tomuto poradci a případně o něm vyrozumí dotčenou osobu.

2. Rozhodnutí podle odstavce 1 obsahuje rovněž informace o dostupných právních opravných prostředcích, případně včetně práva požádat o odkladný účinek, o lhůtách pro jejich podání a pro provedení přemístění a v případě potřeby též informace o tom, kde a kdy by se měla dotyčná osoba ohlásit, jestliže cestuje do příslušného členského státu sama.[33]“

23. Článek 27 stanoví:

„1. Žadatel nebo jiná osoba uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.

2. Členské státy stanoví přiměřenou lhůtu, v níž může dotyčná osoba uplatnit své právo na podání účinného opravného prostředku podle odstavce 1.“

24. Podá-li žadatel proti rozhodnutí o přemístění odvolání nebo žádost o přezkum podle čl. 27 odst. 3, mají členské státy některé povinnosti směřující k zaručení práv dané osoby. Mezi tyto povinnosti patří i) povinnost umožnit žadateli zůstat v daném členském státě, dokud nebude rozhodnuto o odvolání nebo o přezkumu, nebo zajistit odklad výkonu rozhodnutí o přemístění[34] a ii) povinnost zajistit, aby měl žadatel přístup k právní pomoci a aby mu byla na vyžádání poskytnuta bezplatná právní pomoc, pokud si nemůže dovolit uhradit náklady s ní spojené. Avšak „[a]niž by tím členské státy svévolně omezovaly přístup k právní pomoci, mohou stanovit, že bezplatná právní pomoc a zastupování nebude poskytnuta, pokud se příslušný orgán či soud domnívají, že odvolání nebo žádost o přezkum nemají reálnou naději na úspěch“[35].

25. Článek 37 stanoví, že pokud se členské státy nejsou schopny dohodnout na jakékoli záležitosti související s uplatňováním nařízení Dublin III, mohou použít dohodovací řízení.

29 — Článek 21 odst. 1.

30 — Článek 22 odst. 1.

31 — Článek 22 odst. 2.

32 — Článek 22 odst. 3.

33 — Francouzské znění čl. 26 odst. 1 nařízení Dublin III je následující: „Lorsque l'État membre requis accepte la prise en charge ou la reprise en charge d'un demandeur ou d'une autre personne visée à l'article 18, paragraphe 1, point c) ou d), l'État membre requérant notifie à la personne concernée la décision de le transférer vers l'État membre responsable et, le cas échéant, la décision de ne pas examiner sa demande de protection internationale. [...]“ Mám za to, že z výše uvedeného francouzského textu je jasnější než ze znění anglického, že členský stát může v jediném rozhodnutí spojit rozhodnutí o přemístění a (souběžné) rozhodnutí o neposouzení žádosti žadatele o mezinárodní ochranu.

34 — Článek 27 odst. 3 písm. a) a b).

35 — Článek 27 odst. 5 a 6.

Skutkový stav, původní řízení a předběžné otázky

26. Dne 4. března 2014 požádal íránský státní příslušník M. Ghezelbash v Nizozemsku o azyl. Nizozemské orgány nahlédnutím do vízového informačního systému Evropské unie [36] zjistily, že francouzské orgány udělily dne 17. prosince 2013 M. Ghezelbashovi vízum platné od uvedeného data do dne 11. ledna 2014. Dne 7. března 2014 následně nizozemské orgány požádaly francouzské orgány, aby převzaly řízení o uvedené žádosti o azyl. Dne 5. května 2014 posledně jmenované orgány jejich žádosti vyhověly. Dne 21. května 2014 proto nizozemské orgány žádost M. Ghezelbashe zamítly a současně rozhodly o jeho přemístění do Francie. Dne 22. května 2014 se Mehrdad Ghezelbash proti uvedenému rozhodnutí odvolal a požádal o vydání předběžného opatření.

27. Mehrdad Ghezelbash připouští, že dne 18. prosince 2013 využil víza vydaného francouzskými orgány. Tvrdí však, že strávil v Paříži jedinou noc a poté se vrátil do Íránu. Do Paříže přitom přicestoval jako novinář, aby udělal reportáž o turnaji ve stolním fotbale. Dne 19. prosince 2013 se vrátil do Íránu, protože se tento stát rozhodl na poslední chvíli svou účast na turnaji odříct.

28. Až do dne 15. února 2014 neměl M. Ghezelbash ve svém domovském státě problémy. Následně dne 20. února 2014 z Íránu odcestoval a cestoval přes Turecko do Nizozemska, kam dorazil dne 1. března 2014. Jeho pas s relevantními vstupními a výstupními razítky francouzských orgánů z prosince 2013 zadržely Sepah-e Pasdaran-e Enqelab-e Eslami (Islámské revoluční gardy), přičemž M. Ghezelbash si neponechal žádný jiný doklad o svých cestách, protože jej v dané době nepotřeboval. Má však k dispozici jiné dokumenty, které dokládají jeho verzi událostí. Mezi uvedenými doklady je prohlášení jeho zaměstnavatele, lékařské potvrzení a podepsaná smlouva týkající se prodeje nemovitého majetku. Mehrdad Ghezelbash uvádí, že kupní smlouva byla sepsána dne 10. ledna 2014, tedy v době, kdy dosud pobýval na území Íránu, a že musel být uzavření smlouvy osobně přítomen a skutečně ji podepsal. Všechny tyto materiály (dále jen „nepřímé důkazy“) byly předány nizozemským orgánům dne 28. května 2014 *poté*, co francouzské orgány oznámily, že vyhoví žádosti o převzetí příslušnosti k posouzení žádosti M. Ghezelbashe o azyl.

29. Mehrdad Ghezelbash argumentuje tím, že by jeho žádost měla být posouzena v prodlouženém azylovém řízení [37], neboť by tak získal možnost předložit originály dokumentů a nizozemské orgány by se s nimi mohly seznámit. Ve Francii nepožádal o azyl a francouzské orgány nebyly nikdy příslušné k posouzení jeho žádosti.

30. Nizozemské orgány mají za to, že podle čl. 12 odst. 4 nařízení Dublin III jsou z následujících důvodů příslušné k posouzení žádosti M. Ghezelbashe o azyl francouzské orgány. Zaprvé francouzské orgány vydaly dne 17. prosince 2013 M. Ghezelbashovi vízum. Zadruhé Francie vyhověla žádosti o převzetí příslušnosti k posouzení jeho žádosti. Zatřetí tuto skutečnost lze napadnout pouze na základě důvodů vymezených v čl. 7 odst. 3 nařízení Dublin III (konkrétně přítomnost rodinných příslušníků nebo jiných příbuzných na území některého z členských států), což zde není relevantní. Začtvrté M. Ghezelbash nedoložil, že opustil území členských států, a neprokázal, že následně přicestoval z Íránu do Nizozemska (přes Turecko). Nepřímé důkazy, které předložil, neprokazují nezvratně jeho tvrzení. Zapáté nizozemské orgány nebyly povinny tyto informace předat svým francouzským protějškům, protože M. Ghezelbash neargumentoval výslovně tím, že povinnosti Francie zanikly podle čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin III [38].

36 — Viz rozhodnutí Rady 2004/512/ES ze dne 8. června 2004 o zřízení Vízového informačního systému (VIS) (Úř. věst. L 213, s. 5), zejména článek 1.

37 — V letáku předloženém Nizozemskem se uvádí, že se příslušný vnitrostátní orgán zpravidla zabývá otázkou, zda žadatel splňuje podmínky pro vydání azylového povolení k pobytu, v rámci „všeobecného azylového řízení“. Pokud ovšem příslušné orgány potřebují více času na prošetření žádosti, mohou využít „prodlouženého azylového řízení“.

38 — Uvedeným ustanovením se zabývám ve svém stanovisku ve věci Karim.

31. Předkládající soud má za to, že žádost nizozemských orgánů o převzetí příslušnosti ve vztahu k M. Ghezelbashovi adresovaná Francii byla předčasná. Nizozemské orgány tím, že nepostoupily svým francouzským protějškům nepřímé důkazy předložené M. Ghezelbashem na podporu jeho tvrzení, že se po pobytu ve Francii vrátil do Íránu, jednaly v rozporu s článkem 21 nařízení Dublin III. Ke splnění článku 22 uvedeného nařízení mělo být francouzským orgánům také umožněno, aby k uvedeným nepřímým důkazům přihlédly při určení, zda je Francie příslušná k posouzení žádosti M. Ghezelbashe o azyl. Uvedené informace jsou totiž vysoce relevantní pro dané posouzení.

32. Předkládající soud uvádí, že některé materiály předložené M. Ghezelbashem jsou rozporuplné, nebyl tedy schopen prokázat domněnku, že opustil území členských států. Jiné dokumenty, které předložil (konkrétně lékařské potvrzení a kupní smlouvy), však skutečně jsou nepřímými důkazy, na jejichž základě se lze *prima facie* domnívat, že se po svém patrně krátkém pobytu ve Francii skutečně vrátil do Íránu.

33. Předkládající soud má za to, že Soudní dvůr v rozsudku Abdullahi rozhodl, že žadatel o azyl, který podal opravný prostředek proti rozhodnutí o neposouzení jeho žádosti, nemůže napadnout použití kritérií kapitoly III pro určení příslušného členského státu, pokud dožádaný členský stát vyhověl žádosti o jeho přijetí zpět. Použití uvedených kritérií se týká pouze mezistátního vztahu mezi dožadujícím a dožádaným členským státem.

34. Ve světle změn zavedených nařízením Dublin III, které posiluje soudní ochranu žadatelů o azyl, se však předkládající soud táže, zda pozměněná kritéria kapitoly III nyní představují důvod pro odvolání proti rozhodnutí o přemístění pro účely čl. 27 odst. 1 uvedeného nařízení.

35. Předkládající soud proto pokládá následující předběžné otázky:

„1. Jaký je rozsah působnosti článku 27 [nařízení Dublin III], popřípadě ve spojení s bodem 19 odůvodnění tohoto nařízení?

Má žadatel o azyl v situaci, jako je situace v projednávané věci, kdy je cizinec vyrozuměn o žádosti o uznání příslušnosti k vedení azylového řízení teprve poté, co bylo této žádosti vyhověno, a kdy předloží důkazy, které mohou vést ve výsledku k tomu, že k posuzování žádosti o azyl není příslušný dožádaný členský stát, nýbrž dožadující členský stát, a kdy dožadující členský stát tyto podklady po jejich předložení nepřezkoumá ani nepředloží dožádanému členskému státu, podle tohoto článku právo podat (účinný) opravný prostředek proti použití kritérií pro určení příslušného státu, která jsou uvedena v kapitole III [nařízení Dublin III]?

2. Pro případ, že se cizinec nemůže v zásadě dovolávat nesprávného použití kritérií pro určení příslušného státu podle [nařízení Dublin III] nebo [nařízení Dublin II], když dožádaný členský stát vyhověl žádosti o převzetí, je správný názor žalovaného, že výjimku z této zásady je možné učinit pouze v situacích s rodinným aspektem ve smyslu článku 7 [nařízení Dublin III], anebo připadají v úvahu i jiné zvláštní skutečnosti a okolnosti, na jejichž základě se cizinec může dovolávat nesprávného použití kritérií pro určení příslušného členského státu?

3. Pokud odpověď na druhou otázku zní, že cizinec se může nesprávného použití kritérií pro určení příslušného členského státu dovolávat nejen s ohledem na rodinnou situaci, ale i s ohledem na jiné okolnosti, mohou být takovými skutečnostmi a okolnostmi skutečnosti a okolnosti popsané v [bodech 31 a 33 výše] [39] tohoto rozhodnutí?“

39 — Předkládající soud odkazuje ve třetí otázce na bod 12 předkládacího rozhodnutí.

36. Písemná vyjádření předložili M. Ghezelbash, Česká republika, Francie, Nizozemsko a Evropská komise. Všechny uvedené subjekty kromě České republiky učinily ústní vyjádření na jednání konaném dne 15. prosince 2015.

Posouzení

Úvodní poznámky

37. CEAS vychází z předpokladu, že všechny zúčastněné státy dodržují základní práva, včetně práv vycházejících z Ženevské úmluvy a z EÚLP, a že by si členské státy měly vzájemně důvěřovat ohledně úrovně jimi zaručované ochrany. Ve světle uvedené zásady vzájemné důvěry bylo přijato nařízení Dublin III, jehož cílem je racionalizovat posuzování žádostí o azyl a zabránit zahlcení systému povinností státních orgánů zabývat se několikanásobnými žádostmi podanými stejným žadatelem, zvýšit právní jistotu, pokud jde o určování státu odpovědného za posouzení žádosti o azyl, a vyhnout se tak systému *forum shopping*. V praktickém smyslu je hlavním cílem dublinského systému zrychlit posuzování žádostí v zájmu jak žadatelů o azyl, tak zúčastněných států [40].

38. Je nesporné, že žádost M. Ghezelbashe o azyl spadá do oblasti působnosti nařízení Dublin III. Kritéria pro určení členského státu příslušného k posouzení jeho žádosti jsou tedy stanovena v kapitole III uvedeného nařízení [41].

39. Má-li žadatel o azyl vztah ke dvěma či více členským státům, je takové určení primárně mezistátním procesem [42]. V rámci uvedeného procesu se tak nepřihlíží k preferencím či přáním jednotlivce [43]. Z uvedeného obecného pravidla však v rámci legislativní struktury daného nařízení existují některé výjimky.

40. Zaprvé při použití kritérií kapitoly III musí členské státy přihlížet k přítomnosti rodinných příslušníků žadatele na území Evropské unie (je-li to relevantní), a to dříve než jiný členský stát přijme žádost o přijetí žadatele zpět nebo jeho převzetí [44].

41. Zadruhé v situaci, kdy není možné přemístit žadatele do jiného členského státu, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny, musí členský stát, který vede řízení o určení příslušného státu, zjistit, jestli nemůže být podle kritérií kapitoly III určen jako příslušný jiný členský stát [45].

42. Zatřetí každý členský stát se může na základě takzvaného „ustanovení o svrchovanosti“ rozhodnout, že provede posouzení žádosti, i když k tomu není podle kritérií kapitoly III povinen. Členský stát může dále požádat jiný členský stát, aby žadatele převzal za účelem spojení rodinných příslušníků z humanitárních důvodů, a to i pokud takový jiný členský stát není příslušný na základě kritérií uvedených v článcích 8 až 11 a 16 nařízení. V takových případech musí dotčené osoby vyjádřit písemný souhlas [46].

40 — Rozsudek NS, spojené věci C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 78 a 79.

41 — Články 1 a 3.

42 — Viz například rozsudek Puid, C-4/11, EU:C:2013:740, body 27 až 29.

43 — Viz například rozsudek Puid, C-4/11, EU:C:2013:740, body 32 až 34.

44 — Článek 7 odst. 3. Viz dále článek 8, který se týká nezletilých osob, a články 9 až 11, pokud jde o rodinné příslušníky.

45 — Viz čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec.

46 — Článek 17 odst. 2.

43. Z uvedených výjimek vyplývá, že struktura nařízení Dublin III poskytuje určitý prostor pro přihlédnutí ke konkrétní situaci daného žadatele a jeho stanovisku, pokud jde o stát, který by měl posoudit jeho žádost o azyl. Nic z výše uvedeného se však patrně na M. Ghezelbashe nevztahuje a v předkládacím rozhodnutí není ani uvedeno, že by se M. Ghezelbash výše uvedeného dovolával.

K první otázce

44. Problém široce vymezený předkládajícím soudem v první otázce se týká výkladu a oblasti působnosti čl. 27 odst. 1 ve spojení s bodem 19 odůvodnění nařízení Dublin III. Má žadatel o azyl právo se odvolat proti použití kritérií kapitoly III členským státem nebo požádat o přezkum jejich použití? V rámci první otázky klade předkládající soud rovněž i konkrétnější otázku, která se týká okolností věci M. Ghezelbashe. Touto dílčí otázkou se budu zabývat v bodech 85 až 90 níže.

45. Mehrdad Ghezelbash a Česká republika argumentují tím, že žadatel o azyl sice již nemá – po vydání rozsudku Soudního dvora Abdullahi – možnost napadnout způsob použití kritérií kapitoly III opravným prostředkem podle čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin II, situace se však změnila přijetím čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III. Česká republika ovšem zdůrazňuje, že žadatel podle jejího názoru nemá obecné právo volit členský stát, který se má zabývat jeho žádostí o azyl.

46. Francie a Komise rovněž poukazují na rozsudek Abdullahi a tvrdí, že M. Ghezelbash nadále nemá právo podat opravný prostředek proti použití kritérií kapitoly III. Není v zásadě podstatné, který členský stát bude jeho žádost posuzovat. Článek 27 odst. 1 se použije pouze tehdy, pokud nařízení Dublin III stanoví konkrétní hmotněprávní či procesní práva, jichž se může žadatel dovolávat a jež odráží (požadovanou) ochranu některých základních práv. Článek 12 odst. 4 nařízení, na němž bylo rozhodnutí o přemístění založeno, takovým ustanovením není a M. Ghezelbash se nedovolává ochrany jiných hmotněprávních či procesních základních práv odvozených z nařízení. Francouzská vláda rovněž tvrdí, že předmětem odvolání či přezkumu podle čl. 27 odst. 1 nařízení může být pouze rozhodnutí o přemístění, a nikoli souhlas dožádaného členského státu (v tomto případě Francie) s tím, že provede posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

47. Nizozemská vláda má za to, že žadatel o azyl nemůže na základě rozsudku Abdullahi napadnout použití kritérií kapitoly III ani způsob, kterým dotčený členský stát dospěl ke svému rozhodnutí, a to ani v případě, že má žadatel za to, že je dotčeno základní právo zaručené Listinou, které je v daném nařízení výslovně zmíněno. Jakýkoli jiný výklad by zdržoval určení členského státu příslušného k posouzení dané žádosti o azyl. To by bylo v rozporu s cílem nařízení Dublin III.

Rozsudek Abdullahi

48. Shamso Abdullahi byla somálská státní příslušnice, která přicestovala ze Sýrie přes Turecko do Řecka. Dále pokračovala do Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, Srbska a Maďarska. Poté překročila hranice do Rakouska, kde požádala o azyl. Hranice všech těchto zemí přešla protiprávně. Rakouské orgány použily kritéria nařízení Dublin II odpovídající kritériím kapitoly III a došly k závěru, že příslušným členským státem je Maďarsko. Maďarské orgány žádosti o posouzení její žádosti o azyl vyhověly. Shamso Abdullahi však argumentovala tím, že za příslušný stát je třeba považovat Řecko, neboť tam poprvé vstoupila na území Evropské unie. V té době bylo vracení žadatelů o azyl do Řecka přerušeno. Z tohoto důvodu by tedy měla mít možnost domáhat se posouzení své žádosti v Rakousku.

49. Mám za to, že rozsah práva na přezkum nelze určit prostou transpozicí rozsudku Abdullahi, a to ze dvou důvodů.

50. Zaprvé se rozsudek Abdullahi týkal velmi specifických (a velmi složitých) skutkových okolností, jejichž součástí bylo vícenásobné protiprávní překročení hranic, jež vedlo k situaci, kdy měla žadatelka o azyl (možný) vztah nikoli ke dvěma, ale ke *třem* členským státům. Již z tohoto důvodu je projednávaná věc zjevně do značné míry rozdílná, a tedy od uvedené věci odlišitelná.

51. Není tvrzeno, že M. Ghezelbash vstoupil dne 17. prosince 2013 na území Francie protiprávně. Měl vízum a vstoupil na území státu, ale nepožádal tam o azyl[47]. Nebylo navíc zjištěno, že by před podáním žádosti o azyl přicestoval do Nizozemska přes Francii.

52. Na rozdíl od S. Abdullahi neargumentuje M. Ghezelbash tím, že podle kritérií kapitoly III není příslušným členským státem Francie, nýbrž jiný stát, který nemůže posoudit jeho žádost o azyl z důvodu systémových nedostatků a možného porušení jeho práv podle článku 4 Listiny, a jeho žádost je tedy třeba posoudit tam, kde ji podal. Mehrdad Ghezelbash argumentuje tím, že Nizozemsko je stát, v němž podal první žádost o mezinárodní ochranu (čl. 7 odst. 2) a že se čl. 12 odst. 4 nepoužije, protože (podle jeho tvrzení) dne 18. prosince 2013 opustil území Evropské unie, vrátil se do svého domovského státu a až následně přicestoval z Íránu do Nizozemska přes Turecko. Mám tedy za to, že se domáhá soudního přezkumu otázky, zda příslušné orgány správně použily kritéria stanovená v čl. 12 odst. 4 prvním pododstavci nařízení Dublin III.

53. Zadruhé ustanovení čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III, o jejichž výklad je Soudní dvůr v projednávané věci žádán, se podstatně liší od znění čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin II, o němž Soudní dvůr rozhodoval ve věci Abdullahi. Mám tedy za to, že odůvodnění rozsudku Abdullahi nelze bez dalšího použít pro výše uvedené pozdější ustanovení.

Článek 27 nařízení Dublin III

54. V dalším textu se budu nejdříve zabývat kontextem a zněním čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III ve světle bodů odůvodnění, které vymezují účel uvedeného ustanovení a všeobecné cíle daného nařízení. Na základě tohoto východiska se pak budu zabývat třemi možnými variantami výkladu čl. 27 odst. 1, které byly předloženy Soudnímu dvoru.

55. Nejprve je namístě uvést, že před přijetím rozhodnutí o přemístění, které lze přezkoumat podle článku 27, musí členský stát, v němž se žadatel o azyl nachází, použít kritéria kapitoly III a určit, zda je příslušným státem nebo zda je příslušný jiný členský stát. Pokud takový jiný členský stát uzná svou příslušnost, může prvně jmenovaný členský stát přijmout rozhodnutí o přemístění. Již v této fázi stanoví nařízení Dublin III procesní záruky (v čl. 26 odst. 1 a 2), které nebyly součástí nařízení Dublin II. Uvedená ustanovení obsahují podrobná pravidla, na jejichž základě je první členský stát povinen oznámit rozhodnutí o přemístění žadateli a poučit jej o dostupných právních opravných prostředcích, včetně práva požádat o odklad rozhodnutí o přemístění.

56. Žadatel nemůže podat odvolání nebo žádost o přezkum dříve, než dožadující stát přijme rozhodnutí o přemístění. Opravný prostředek totiž směřuje proti rozhodnutí o přemístění, a nikoli proti rozhodnutí dožádaného členského státu vyhovět žádosti o převzetí příslušnosti. To je logické, neboť žadatel o azyl je dotčen právě až rozhodnutím o přemístění.

47 — Mehrdad Ghezelbash tvrdí, že v té době azyl nepotřeboval: viz body 28 a 29 výše. Pravomoc určit, zda jsou argumenty M. Ghezelbashe dostatečně podloženy důkazy, má příslušný vnitrostátní orgán a jeho rozhodnutí podléhá přezkumu vnitrostátního soudu, který jediný může zkoumat skutkové otázky.

57. Článek 27 odst. 1 nařízení Dublin III dále jednoznačně stanoví „právo na podání účinného opravného prostředku“. Je zde rovněž uvedeno, co se takovým opravným prostředkem rozumí: „[právo na podání účinného opravného prostředku] k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu“. Ve znění čl. 27 odst. 1 je ve srovnání s předcházejícím ustanovením, tedy čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin II, několik rozdílů, doplnění a vysvětlení.

58. Zaprvé právo na odvolání proti rozhodnutí o přemístění (či jeho přezkum) přísluší všem žadatelům o azyl [48], ve vztahu k nimž bylo vydáno rozhodnutí o přemístění. Zadruhé právo na odvolání či přezkum je vyjádřeno kogentně („žadatel [...] má právo [...]“). Zatřetí odvolání či přezkum se týkají skutkové i právní stránky. Začtvrté odvolání či přezkum zajišťují soudní dohled nad správním rozhodováním příslušných orgánů (protože se podává „k soudu“). Členské státy musí konečně poskytnout žadatelům přiměřenou lhůtu, v níž mohou uplatnit právo na podání účinného opravného prostředku (čl. 27 odst. 2).

59. Článek 27 odst. 1 nařízení Dublin III nestanoví konkrétně, které prvky rozhodování příslušného orgánu vedoucího k přijetí rozhodnutí o přemístění mohou být předmětem jím upraveného odvolání nebo přezkumu. Soudnímu dvoru byly předloženy tři možné varianty.

60. *První varianta* (navrhovaná Nizozemskem) zní – zjednodušeně řečeno – „nic se nezměnilo“. Nyní, stejně jako dříve, lze rozhodnutí o přemístění napadnout pouze z jediného restriktivního důvodu vymezeného v rozsudku Abdullahi. Uvedený důvod již byl kodifikován v čl. 3 odst. 2 druhém pododstavci nařízení Dublin III [49]. Není-li tedy možné přemístit žadatele do členského státu, který byl určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 [Listiny], členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

61. *Druhou variantou* (kterou upřednostňují Francie a Komise) je uznat, že kromě výše zmíněného důvodu stanoví čl. 27 odst. 1 právo na odvolání či přezkum i v případech, kdy nařízení Dublin III výslovně přiznává jednotlivým žadatelům práva, jež odrážejí základní hmotněprávní práva chráněná Listinou [50]. Pokud tedy žadatel tvrdí (ale pouze tehdy), že rozhodnutím příslušných orgánů bylo porušeno jedno z těchto „chráněných práv“, má rovněž právo na odvolání či přezkum rozhodnutí o přemístění podle čl. 27 odst. 1.

62. *Třetí variantou* (kterou navrhuje M. Ghezelbash) je vykládat čl. 27 odst. 1 v tom smyslu, že stanoví širší právo na odvolání či přezkum, které zajišťuje soudní dohled nad použitím relevantní právní úpravy (včetně kritérií kapitoly III) příslušnými orgány na skutkové otázky, který jim byly předneseny.

63. Nevyplývá-li ze znění dotčeného ustanovení, která z uvedených variant je správná, je třeba vzít v úvahu také cíle a kontext daného nařízení [51].

48 — A rovněž „jiné osobě“ uvedené v čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III. Takové osoby jsou dvojí: i) státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, kteří vezmou zpět svou žádost a učiní žádost v jiném členském státě, nebo kteří se nacházejí na území jiného členského státu bez povolení k pobytu [čl. 18 odst. 1 písm. c)], a ii) státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, jejichž žádost byla zamítnuta a učinili žádost v jiném členském státě, nebo se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu [čl. 18 odst. 1 písm. d)].

49 — Článek 3 odst. 2 kodifikuje závěry rozsudku NS, spojené věci C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, bod 94. Jelikož nařízení Dublin III (přijaté dne 26. června 2013) předcházelo o téměř šest měsíců rozsudku Abdullahi (vydanému Soudním dvorem dne 10. prosince 2013), nelze mít za to, že nařízení Dublin III převzalo či kodifikovalo závěry uvedeného rozsudku.

50 — Jako příklady takových práv byla před Soudním dvorem zmíněna práva na informace (článek 4), na osobní pohovor (článek 5) a na sloučení rodiny (články 9 až 11). Právní zástupce M. Ghezelbashe na jednání potvrdil, že žadatel *neuplatňoval* u vnitrostátního soudu porušení některého z uvedených práv.

51 — Rozsudek Petrosian a další, C-19/08, EU:C:2009:41, bod 34.

64. Uvedené cíle jistě zahrnují stanovení jasné a proveditelné metody určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl, a to na základě objektivních a spravedlivých kritérií jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby. Taková metoda by měla zejména umožnit urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu [52]. Dalším cílem uvedeným v nařízení Dublin III je však provést nezbytná zlepšení právní ochrany poskytované žadatelům o azyl [53]. Je tedy třeba rozšířenou soudní ochranu žadatelů o azyl výslovně stanovenou v čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III vykládat restriktivně v zájmu rychlosti zpracování žádostí o azyl?

65. V bodě 19 odůvodnění nařízení Dublin III (který je v hmotněprávní podobě vyjádřen v čl. 27 odst. 1) se výslovně uvádí, že k zaručení účinné ochrany práv žadatelů, právní záruky a právo na účinný opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění se mají vztahovat jednak na posouzení toho „jak je uplatňováno toto nařízení“ a jednak na přezkum „po právní i skutkové stránce v členském státě, do kterého [může být] žadatel [přemístěn]“.

66. Mám za to, že druhá část uvedené záruky se týká toho, co je nyní kodifikováno v čl. 3 odst. 2 druhém pododstavci nařízení Dublin III. Přirozeným výkladem první části uvedené záruky je, že do oblasti působnosti čl. 27 odst. 1 spadá i způsob uplatňování nařízení Dublin III členskými státy.

67. Na základě znění čl. 27 odst. 1, dvojí záruky vyjádřené v bodě 19 odůvodnění a mých dřívějších poznámek k rozsudku Abdullahi [54] mám za to, že *první variantu* je třeba odmítnout a zbývá volit mezi *variantou druhou a třetí*.

68. Hlavní důvody uplatňované na podporu *druhé varianty* zní, že úzký výklad odpovídá lépe legislativní struktuře nařízení. Je přitom argumentováno tím, že nařízení Dublin III je mezistátním aktem a bude-li způsob uplatňování kritérií kapitoly III členskými státy podroben soudní kontrole podle čl. 27 odst. 1, stane se systém nefunkčním, protože nebude možné zajistit urychlené určení příslušného členského státu, a že mechanismy, které směřují právě k tomuto účelu, slouží k vyloučení systému *forum shopping* (tedy možnosti současného či postupného podání několika žádostí), který je třeba potírat.

69. O správnosti těchto argumentů nejsem přesvědčena.

70. Mám zaprvé za to, že by bylo příliš zjednodušující považovat nařízení Dublin III za čistě mezistátní akt. Uvedené nařízení sice i nadále nepochybně zahrnuje některé mezistátní aspekty [55], normotvůrce zde však rovněž stanovil a posílil určitá hmotněprávní subjektivní práva a procesní záruky. Příkladem prvně jmenovaných práv je právo na sloučení rodiny stanovené v článcích 9 až 11. Posledně jmenované záruky se odrážejí například v článku 4 (právo žadatele na informace) a v článku 5 (právo na osobní pohovor). Obě zmíněná ustanovení podtrhují význam informování žadatele během procesu určení příslušného státu v rámci systému nařízení Dublin III. Podle druhé varianty by však měl žadatel právo napadnout rozhodnutí o přemístění v případě neprovedení osobního pohovoru, ale neměl by již právo napadnout rozhodnutí o přemístění, při jehož přijetí příslušné orgány zjevně nepřihlédly k informacím, jež žadatel předložil během takového osobního pohovoru.

71. Zadruhé mám za to, že si členské státy ponechávají silné nástroje ke správě systému odvolání či přezkumu podle článku 27. Podle čl. 27 odst. 3 mohou volit mezi poskytnutím práva zůstat v členském státě do rozhodnutí o odvolání nebo přezkumu a odkladem přemístění (ať už automatickým nebo na žádost žadatele). Rychlost přemístění tedy není zcela závislá na tom, zda podá žadatel odvolání nebo žádost o přezkum – závisí také na pravidlech, která daný členský stát zvolí

52 — Body 4 a 5 odůvodnění.

53 — Viz bod 9 odůvodnění.

54 — Viz body 48 až 53 tohoto stanoviska.

55 — Například dohodovací řízení podle článku 37.

a přijme. Členské státy mohou rovněž podle čl. 27 odst. 6 druhého pododstavce omezit přístup k právní pomoci v případě, kdy se příslušný orgán či soud domnívají, že odvolání nemá reálnou naději na úspěch. Celkově zakotvilo nařízení Dublin III ustanovení směřující k urychlení a vyšší efektivitě obecného procesu ve srovnání s předchozím nařízením. Byly zkráceny lhůty a stanoveny nové termíny [56]. Existence všech těchto postupů ukazuje, že členské státy mohou efektivně bránit zahlcování systému Dublin III účelovými či šikanózními odvoláními či žádostmi o přezkum. Soudní dvůr dále v rozsudku Petrosian uvedl (při zkoumání otázky soudní ochrany zaručené členskými státy, jejichž soudy mohou odložit vykonatelnost rozhodnutí o přemístění podle čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin II), že normotvůrce neměl v úmyslu takovou ochranu obětovat požadavku urychleného vyřízení žádostí o azyl [57].

72. Doplňuji, že možnosti napadnout uplatnění kritérií kapitoly III nejsou neomezené. Například ne každá stížnost proti výsledku ověřování kritérií týkajících se povolení k pobytu a víz podle článku 12 by spadala do oblasti působnosti čl. 27 odst. 1. Okolnost, že taková povolení mohla být vydána na základě nepravdivé nebo neoprávněně užívané totožnosti nebo po předložení pozměněných, padělaných či neplatných dokladů, tedy nebrání tomu, aby jako příslušný byl určen členský stát, který je vydal [58].

73. Na základě uvedeného východiska mám za to, že argument o „stavidlech“ přednesený členskými státy, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, může zveličovat důsledky výkladu čl. 27 odst. 1 tak, že uděluje právo na odvolání nebo přezkum, které zahrnuje soudní kontrolu uplatňování kritérií kapitoly III.

74. Zatřetí nemám za to, že podání žádosti o soudní přezkum správního rozhodnutí lze skutečně dát na roveň *forum shopping*. Domnívám se, že odvolání či přezkum podle článku 27 chrání jednotlivce před opomenutím či nesprávnou charakterizací relevantních skutkových okolností a před nesprávným výkladem a použitím relevantních právních předpisů. V Evropské unii, která je založena na zásadách právního státu [59], jde jistě o legitimní cíl.

75. Budu se tedy dále zabývat *třetí variantou*.

76. Jak jsem již uvedla, mám za to, že čl. 27 odst. 1 je třeba vykládat přinejmenším tak široce, jak si žádá druhá varianta. V projednávané věci však M. Ghezelbash neuplatňuje porušení konkrétního práva, které mu přiznává nařízení Dublin III, jako jsou například práva stanovená v článcích 4 a 5, ani se nedovolává ustanovení týkajících se sloučení rodiny v článcích 9 až 11. Napadá namísto toho způsob, kterým příslušné orgány uplatnily kritéria kapitoly III při rozhodování o jeho přemístění z Nizozemska do Francie. *Pokud* – a zdůrazňuji, že jen tehdy – je jeho verze skutkových okolností doložená nepřímými důkazy správná, pak skutečně podává v Nizozemsku první žádost o mezinárodní ochranu a na základě kritérií kapitoly III je nutné, aby jeho žádost byla vyřízena v tomto státě. Nebude-li čl. 27 odst. 1 vykládán v souladu s třetí variantou, nebude existovat žádný postup, který by mohl využít k efektivnímu uplatnění svých stanovisek a napadení uvedeného rozhodnutí o přemístění.

77. Ve své analýze třetí varianty vycházím z toho, že rozhodnutím o přemístění mohou být nepříznivě dotčeny zájmy žadatele o azyl. V opačném případě by totiž nebylo příliš smysluplné, aby čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III stanovil kogentně právo na odvolání či přezkum.

78. Mohou být nad rámec toho, co by spadalo pod druhou variantu, rozhodnutím o přemístění nepříznivě dotčeny zájmy žadatele o azyl?

56 — Viz ustanovení kapitoly VI nařízení Dublin III, jež se týkají řízení o převzetí žadatele o azyl a jeho přijetí zpět.

57 — Rozsudek Petrosian a další, C-19/08, EU:C:2009:41, bod 48.

58 — Viz čl. 12 odst. 5.

59 — Například viz rozsudek van Gend & Loos, 26/62, EU:C:1963:1, týkající se bdělosti jednotlivců majících zájem na ochraně práv podle unijního práva. Viz rovněž rozsudek Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, bod 60 a citovaná judikatura, týkající se právního státu.

79. Předpokládejme, že se státní příslušník třetí země, který je již v domovském státě podezřelý ze „studentských politických aktivit“, rozhodne pokračovat ve studiu v zahraničí. Nakrátko proto vycestuje do členského státu A, kde je obratem přijat k vysokoškolskému studiu, ale není schopen si obstarat finanční prostředky potřebné k dalšímu studijnímu pobytu v tomto státě. Vrátí se tedy do domovského státu a následně se s podporou akademických kruhů znovu pokusí o studium v členském státě B, kde je mu nabídnuto tříleté stipendium. Původně nemá žádné reálné důvody žádat v členském státě B o azyl. Ať je tomu jakkoli, ponoří se do studia, najde si nové přátele a začlení se do nového prostředí v hostitelském členském státě. Mezitím ovšem dojde v jeho domovském státě ke zhoršení situace a vzhledem ke svým obecně známým politickým názorům se stane *personou non grata*. Po roce studia se proto rozhodne požádat v členském státě B o azyl. Příslušné orgány však uplatní kritéria kapitoly III a na základě jeho prokázaného krátkého pobytu v členském státě A požádají tento členský stát o vyřízení žádosti o azyl; tento stát žádosti o převzetí příslušnosti vyhoví a členský stát B proto přijme rozhodnutí o přemístění, kterým zruší jeho studijní vízum a které se v případě vykonání stane podkladem pro jeho vyhoštění z členského státu B do členského státu A. Mám za to, že s ohledem na skutkové okolnosti tohoto hypotetického případu by bylo možné jen těžko tvrdit, že rozhodnutí o přemístění nemá na daného studenta žádajícího o azyl nepříznivé dopady.

80. V této souvislosti je na místě zmínit, že názor o obecné neutralitě určení příslušného členského státu ve vztahu k jakémukoli žadateli o azyl není všeobecně přijímán [60]. Tento názor byl již zpochybněn Evropským soudem pro lidská práva (dále jen „štrasburský soud“) [61] a i Soudní dvůr samozřejmě uznal, že nelze mít bez dalšího za to, že v členském státě, který je primárně příslušný k posouzení žádosti, budou zachována základní práva žadatele o azyl [62]. Také jiná rozhodnutí Soudního dvora naznačují obdobně, že při určení příslušného státu může být vhodnější přihlížet k individuální situaci žadatele, než opomíjet dopad na dotčenou osobu [63].

81. Jednoduše řečeno: existují-li doklady na podporu věrohodného tvrzení, že rozhodnutí o přemístění je založeno na nesprávném použití kritérií kapitoly III, je třeba na základě zásady účinné ochrany nebo práv obhajoby dojít k závěru, že by měl žadatel mít možnost napadnout takové rozhodnutí o přemístění podle čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III?

82. Soudní dvůr již ve vztahu ke směrnici 2004/83 rozhodl, že dodržování práva obhajoby představuje základní zásadu unijního práva [64]. Mám za to, že totéž musí obdobně platit i pro nařízení Dublin III, jež určuje, který členský stát má použít směrnici nahrazující směrnici 2004/83, konkrétně kvalifikační směrnici, na určitou žádost. Práva obhajoby jsou rovněž zakotvena článkem 47 Listiny, který zaručuje dodržování práva na obhajobu, jakož i práva na spravedlivý proces v každém soudním řízení [65]. Ustálená judikatura Soudního dvora potvrzuje důležitost práva být slyšen a jeho velmi široký rozsah v unijním právu, přičemž se má za to, že se toto právo musí uplatnit v každém řízení, které může vést k přijetí aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení dotčené osoby [66].

60 — Například viz Morgades Gil, S., „The discretion of States in the Dublin III system for determining responsibility for examining applications for asylum: What remains of the sovereignty and humanitarian clauses after the interpretations of the ECtHR and CJEU?“, *International Journal of Refugee Law*, 2015, s. 433.

61 — Například viz rozsudek ESLP , Tarakhel v. Švýcarsko [GC], č. 29217/12, ESLP 2014 (výňatky).

62 — Rozsudek NS, spojené věci C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 81, 99 a 100.

63 — Například viz rozsudky K, C-245/11, EU:C:2012:685, a MA a další, C-648/11, EU:C:2013:367; viz dále rozsudek Cimade a GISTI, C-179/11, EU:C:2012:594.

64 — Viz rozsudek M. M., C-277/11, EU:C:2012:744, bod 81.

65 — Viz rozsudek M. M., C-277/11, EU:C:2012:744, bod 82, kde Soudní dvůr zmiňuje i právo na řádnou správu zaručené článkem 41 Listiny.

66 — Viz rozsudek M. M., C-277/11, EU:C:2012:744, bod 85.

83. Právo na účinnou právní ochranu stanovené článkem 47 odpovídá právům zaručeným článkem 13 EÚLP. Z článku 52 odst. 3 Listiny vyplývá, že při výkladu oblasti působnosti uvedeného ustanovení je relevantní i judikatura štrasburského soudu. Uvedený soud rozhodl, že na vnitrostátní úrovni musí existovat právní prostředky k uplatnění zaručených práv a svobod. Vyžaduje stanovení vnitrostátních právních prostředků k řešení podstaty podložené stížnosti a k zajištění vhodné nápravy, a takové prostředky musí být efektivní z praktického i právního hlediska [67].

84. Mám za to, že uvedené argumenty hovoří ve prospěch přijetí třetí varianty výkladu čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III.

Povinnosti dožadujícího členského státu, pokud jde o informování žadatele o azyl

85. Předkládající soud se rovněž táže, zda se má právo na odvolání či přezkum podle čl. 27 odst. 1 uplatnit v takovém případě, jaký je dotčen v původním řízení, kdy dožádaný členský stát vyhoví žádosti o posouzení žádosti o azyl, avšak žadatel poté, co takový členský stát oznámí, že uvedené žádosti vyhovuje, předloží důkazy, z nichž vyplývá, že by žádosti nemuselo být vyhověno, pokud by dožadující členský stát dotčené dokumenty přezkoumal nebo je předal orgánům dožádaného členského státu [68].

86. Nizozemsko zpochybňuje zjištění předkládajícího soudu o způsobu zacházení s důkazy předloženými M. Ghezelbashem týkajícími se jeho návratu z Francie do Íránu v roce 2013. Uvádí, že jeho orgány se dotčenými dokumenty zabývaly, ale neshledaly je průkaznými, a nepředaly je proto orgánům francouzským.

87. Přísluší zaprvé vnitrostátnímu soudu, který jediný je oprávněn zabývat se skutkovými otázkami, aby určil, zda byly důkazy předložené M. Ghezelbashem přezkoumány nizozemskými orgány. Obdobně je jen vnitrostátní soud oprávněn posoudit průkaznost takových důkazů, jejich relevanci a otázku, zda k nim mělo být přihlédnuto při přijetí rozhodnutí o přemístění.

88. Zadruhé doklady předložené M. Ghezelbashem (mezi nimiž, nutno připomenout, byla zpráva vydaná jeho ošetřujícím lékařem a doklady o prodeji nemovitého majetku v Íránu) představují nepřímé důkazy ve smyslu bodu 9 seznamu B v příloze II k prováděcímu nařízení. Co je nezbytné k tomu, aby měl žadatel o azyl možnost podat účinný opravný prostředek podle čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III? Má být nepřezkoumání takových dokladů nebo jejich nepředání dožádanému státu důvodem odvolání či přezkumu podle uvedeného ustanovení?

89. Účinnost soudní kontroly zaručená v článku 47 Listiny vyžaduje posouzení legality důvodů, které tvoří základ rozhodnutí, a rovněž otázky, zda se takové rozhodnutí opírá o dostatečně pevný skutkový základ. Soudní přezkum tedy nemůže být omezen na abstraktní posouzení pravděpodobnosti uváděných důvodů, ale musí se zaměřit na otázku, zda jsou tyto důvody, nebo alespoň jeden z nich, který sám o sobě postačuje k odůvodnění tohoto rozhodnutí, podložené [69]. V rámci projednávané věci zahrnuje výše uvedené ověření skutkových okolností souvisejících s uplatněním kritérií kapitoly III, z nichž vychází rozhodnutí o přemístění.

90. Článek 27 odst. 1 nestanoví, jak má být takové přezkoumání provedeno. Přísluší tedy vnitrostátnímu soudu, aby zajistil kontrolu podle vnitrostátních procesních pravidel. Taková pravidla by rovněž upravovala intenzitu přezkumu a jeho výsledek – tedy otázku, zda je důsledkem úspěšného opravného prostředku vrácení žádosti příslušným vnitrostátním orgánům k novému posouzení nebo zda mají soudy přijmout rozhodnutí samy, vždy s výhradou zásady efektivity [70].

67 — Viz ESLP , Mohammed v. Rakousko, č. 2283/12, rozsudek ze dne 6. června 2013, body 69 a 70.

68 — Viz body 31 a 32 tohoto stanoviska.

69 — Obdobně viz rozsudek Komise a další v. Kadi, spojené věci C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 119.

70 — Obdobně viz rozsudek Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, bod 60.

91. Mám tedy za to, že nařízení Dublin III je třeba vykládat v tom smyslu, že žadatel může (za takových okolností, jako jsou dotčeny v původním řízení) napadnout rozhodnutí o přemístění odvoláním nebo žádostí o přezkum podle čl. 27 odst. 1 a domáhat se, aby vnitrostátní soud ověřil, zda byla v jeho případě správně použita kritéria kapitoly III. Účinnost soudní kontroly zaručená v článku 47 Listiny vyžaduje posouzení legality důvodů, které tvoří základ rozhodnutí o přemístění, a rovněž otázky, zda se takové rozhodnutí o přemístění opírá o dostatečně pevný skutkový základ. Způsob přezkoumání, zda byla v jakémkoli konkrétním případě objektivně a spravedlivě uplatněna kritéria kapitoly III, je upraven vnitrostátními procesními předpisy. S výhradou zásady efektivity taková pravidla rovněž upravují intenzitu a výsledek řízení o odvolání či žádosti o přezkum.

K druhé a třetí otázce

92. Druhou otázkou se předkládající soud táže, zda může žadatel o azyl v případě, že se nemůže dovolávat kritérií kapitoly III, podat odvolání nebo žádost o přezkum podle čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III jen v případech, kdy je dotčena rodinná situace podle článku 7 uvedeného nařízení, nebo zda k tomu existují i jiné důvody.

93. Přijme-li Soudní dvůr mé úvahy o správnosti výše zmíněné třetí varianty, není nutné na druhou otázku odpovídat. Nebude-li se však Soudní dvůr řídit uvedeným širším zdůvodněním, z mého rozboru druhé varianty navržené Soudnímu dvoru [71] vyplývá, že žadatel o azyl může zahájit řízení podle čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III, pokud jde o porušení jakéhokoli hmotněprávního či procesního práva konkrétně stanoveného daným nařízením. Mezi příklady zmíněné před Soudním dvorem v tomto řízení patří záruky pro nezletilé osoby (v článcích 6 a 8) a právo na sloučení rodiny (v článcích 9 až 11). Zdůrazňuji, že jelikož mám za to, že na druhou otázku není třeba odpovídat, nezabývala jsem se nařízením Dublin III v plném rozsahu ani dopodrobna, a rovněž jsem se nepokoušela sestavit taxativní výčet práv, jejichž případné porušení by mohlo být v rámci druhé varianty napadeno podle čl. 27 odst. 1.

94. Z mé odpovědi na druhou otázku vyplývá, že není třeba se zabývat ani třetí otázkou. Pro pořádek dodávám, že M. Ghezelbash se patrně ve vnitrostátním řízení nedovolává žádného z hmotněprávních ani procesních práv, na něž byl Soudní dvůr upozorněn v rámci druhé varianty. Mám tedy za to, že nepřímé důkazy, jichž se dovolává (kterými jsem se zabývala v bodech 85 až 90 tohoto stanoviska) jsou relevantní jen s ohledem na použití kritérií kapitoly III.

Závěry

95. Ve světle všech výše uvedených úvah mám za to, že by Soudní dvůr měl odpovědět na předběžné otázky Rechtbank Den Haag, s místem jednání v 's-Hertogenbosch (Nizozemsko), takto:

— Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, je třeba vykládat v tom smyslu, že za takových okolností, jaké jsou dotčeny v původním řízení, může žadatel napadnout rozhodnutí o přemístění odvoláním nebo žádostí o přezkum podle čl. 27 odst. 1 a domáhat se toho, aby vnitrostátní soud ověřil, zda byla v jeho případě správně použita kritéria stanovená v kapitole III. Účinnost soudní kontroly zaručená v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie vyžaduje posouzení legality důvodů, které tvoří základ rozhodnutí o přemístění, a rovněž otázky, zda se takové rozhodnutí o přemístění opírá o dostatečně pevný skutkový základ. Způsob přezkoumání, zda byla v nějakém konkrétním případě

71 — Viz body 68 až 74 tohoto stanoviska.

objektivně a spravedlivě uplatněna kritéria kapitoly III, je upraven vnitrostátními procesními předpisy. S výhradou zásady efektivity taková pravidla rovněž upravují intenzitu a výsledek řízení o odvolání či žádosti o přezkum.

— Na druhou a třetí otázku není nutné odpovídat.